

EDICIJA NORDIC NOIR

Knjiga N° 1

www.dokaz.rs

ZA IZDAVAČA

Nataša Atanacković
Nebojša Zorić

PREVOD

Vesna Meandžija

LEKTURA I KOREKTURA

Dokaz izdavaštvo

DIZAJN KORICA I PRELOM

Blend Graphics

ŠTAMPA

DMD Štamparija

Beograd, 2019. | Tiraž 1000 | Prvo izdanje

Sva prava zadržana.

Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti
niti reprodukovati u bilo kom obliku bez
pismene saglasnosti izdavača.

Naslov originala:

ARNE DAHL

UTMARKER

Copyright © Arne Dahl 2016

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation copyright © 2019 za srpsko izdanje, Dokaz izdavaštvo

ISBN: 978-86-81518-00-7

ARNE DAL **PUSTOŠ**

Prevela
Vesna Meandžija

DOKAZ IZDAVAŠTVO
Beograd, 2019.

I

Lišće jasike treperi. Može da ga čuje iako trči, iako trči kao što nikad nije trčao, kroz livadsku travu koja mu doseže do grudi.

Neposredno pre nego što se polje pred njim otvori, šuštanje postaje posebno glasno. Usporava. Drveće je najednom tako nasrtljivo da se čini kao da neko pokušava da se probije iz nekog drugog vremena. Ali onda se spotiče, i šušteći zvuk još jednom postaje slabiji. Uspeva da ne padne, a zlatnožuta kosa ispred njega gotovo nestaje iz vidokruga između visokih travki i mora još jače da zapne kako ne bi zaostajao.

Letnji je dan, od onih što tako retko nailaze. Oblaci lagani poput perja iscrtavaju tanke linije po vedrom plavom nebu, dok travke sve do jedne sijaju svojom posebnom nijansom zelene boje.

Dugo su trčali, najpre niz sve prazniji put od autobuskog stajališta, a onda preko livade. Sada, u daljini, vidi se jedva primetan sjaj vode.

Neće moći da vidi kućicu za čamce dok trči ovako brzo – svestan je toga – ali zna da je tamo, skrivena među drvećem na ivici obale, zelenkastobraon i ružna i apsolutno fantastična.

Zlatnožuta kosa usporava ispred njega. Dok okreće glavu, zna da će biti zapanjen. Nikad nije prestao da bude zapanjen, nikad neće prestati da bude zapanjen. I upravo dok prvi nagoveštaji nepravilnog profila postaju vidljivi, ponovo ga čuje.

Nema stabala jasike u blizini. Ipak, ne čuje ništa osim šuštanja njihovog lišća, koje se pretvara u šapat, koji se pretvara u pesmu.

Postoji neko, negde, ko želi nešto od njega.

Potom stoje oči u oči.

Još uvek pokušava da dođe do daha.

2

Nedelja, 25. oktobar, 10:14

Lišće jasike treperilo je; iako je zbog kiše nebo bilo tmurno na taj gotovo srednjovekovni način, šušteći zvuk, samo malo preglasan, činilo se da pronalazi izlaz iz lepršavog lišća. Berger je odmahnuo glavom, potisnuo sve izlišne utiske i nagnao sebe da spusti pogled s krošnji. Drveni zid na koji je naslonio leđa, tako truo da je bio mekan, u trenutku je povratio svoju sirovu hladnoću.

Pogledao je ostale trošne kućice, jedva primetne kroz sve jači pljusak. Dvoje kolega je čučalo s oružjem u rukama, dok im je voda kapala s neprobojnih prsluka. Sve oči bile su uprte u Bergera. Čekajući na znak. Okrenuo se i ugledao par široko otvorenih očiju. Voda je curila niz Dirino lice, kao da je jecala.

Šest policajaca stajalo je oko trošnih kućica na pljusk.

Berger je provirio iza ugla. Mala kuća više nije bila vidljiva. Videli su je kad su se ušunjali sa sporednog puta i raširili po terenu. Ali više ne. Kiša ju je progutala.

Duboko je udahnuo. Bilo je neizbežno.

Klimnuo je glavom dvojici muškaraca pokraj najbliže kućice. Krenuli su čučajući u oluju. Klimnuo je glavom u drugom pravcu: druga dva muškarca sledila su prvu dvojicu, nestajući u mraku. Potom je i sâm Berger krenuo, praćen disanjem na ivici jecaja.

Još uvek nije bilo kuće na vidiku.

Jedan po jedan, njegove kolege ukazivale su se iz kiše, četiri čučće figure koje su zračile posebnom ozbiljnošću, iako ih je video samo s leđa.

Daska po daska, kuća se pojavila iz mraka. Tamnocrvena sa belom drvenarijom, crnim roletnama, bez znakova života. A kiša je odbijala da popusti.

Sada su blizu. Blizu svega. Možda čak i blizu kraja.

Berger je znao da ne sme tako da razmišlja. Ovo sada je bilo jedino što je važno. Ovde i sada. Nema drugog mesta, nema drugog vremena.

Skupili su se ispod stepenica koje vode do žutog trema koji se ljuštio. Otvori dve odvodne cevi izbacivali su slapove vode po njihovim nogama. Sve je bilo potpuno natopljeno.

Pogledi su ponovo bili uprti u njega. Prebrojao ih je. Četvorica, plus Dirino disanje iza njegovih leđa. Berger joj je pokazao da krene napred i pogledao u pet pari očiju. Potom je klimnuo glavom. Dva čoveka krenula su uz stepenice, onaj niži s adrenalinom koji mu je sijao iz svetlozelenih očiju, i viši sa udarnim ovnom u ruci.

Berger ih je zaustavio. Šapatom ih je podsetio: „Pazite na zamke.”

Kiša je najednom postala njihov saveznik. Njeno bubnjanje po krov-nim crepovima ugušilo je zvuk koraka dok su se penjali na trem.

Ovan je podignut, a različito oružje otkočeno je jedno za drugim. Tek kada su vrata udarena, još jedan zvuk probio se kroz kišu. Tup prasak napuklog drveta.

Duboka tama se otvorila.

Čovek sa svetlozelenim očima uvukao se unutra s podignutim oružjem. Nekoliko sekundi je prošlo. Činilo se mnogo duže.

Berger je čuo sebe kako diše kroz zvuk kiše, neobično polako. Vreme se razvuklo.

Zvuk se probio kroz urlik oluje. Isprva nije zvučao ljudski. Onda je poprimio ton koji je bio više zastrašujuć nego mučan. Najjasniji zvuk smrtnog straha.

Policajac svetlozelenih očiju pojavio se iz tame, lica belog poput kreča. Njegovo službeno oružje tupo je udarilo o trem. Tek kada se srušio po-strance, zvuk se pretvorio u vrisak. I dalje nije zvučao ljudski. Krv se

stapala s vodom na podu dok su ga dvojica kolega odvlačila u stranu. Iz obe nadlaktice štrčao mu je nož.

Berger je čuo sopstveno stenjanje, bol u njemu, bol koji nije smeo da se ukoreni, koji nije smeo da ga zaustavi. Pogledao je brzo ka tami, a onda se okrenuo. Dir je čučala pokraj prozora, sa spremnim oružjem i izvađenom baterijskom lampom. Njene smeđe oči bile su kristalno jasne.

„Zamka”, prošaputala je.

„Ponovo prekasno”, čuo je sebe kako izgovara dok je ulazio.

Mehanizam je bio postavljen na zid hodnika. Ispaljivao je sečiva na određenoj visini, u određenom smeru. Dir je uperila lampu nalevo, ka poluotvorenim vratima. Verovatno ka dnevnoj sobi.

Vrištanje na tremu sada je preraslo u bol; nije to više bio čist, zapanjujući strah od smrti. Paradoksalno, bilo je u tome nečeg punog nade. Bio je to vrisak čoveka koji je verovao da će ipak preživeti.

Berger je izvadio svoju baterijsku lampu, ali pre nego što ju je upalio, dao je znak dvojici policajaca iza sebe, pokazujući na stepenište s njihove desne strane. Mahnuo je kako bi prikrio da se trese.

Njegove kolege su krenule gore, zraci svetlosti nakratko su zaigrali na plafonu iznad stepeništa, a onda je opet sve postalo mračno. Berger i Dir polako su se okrenuli prema poluotvorenim vratima s njihove leve strane. Otvor u njima bio je crn kao ugalj.

Izvadili su ogledala na štapu, koja su provukli kroz unutrašnjost okvira vrata. Ni traga od zamki. Berger je prvi skliznuo u tamu, odmah za njim i Dir, štiteći jedno drugo. Slabo svetlo otkrilo je hladnu i голу dnevnu sobu, klinički čistu malu spavaću sobu, jednako izribanu kuhinju. Nije bilo nikakvog mirisa.

Kuhinja je ugasila poslednju nadu. Tako čista.

I tako prazna.

Vratili su se u hodnik dok su dva policajca silazila niz stepenice. Prvi je samo odmahnuo glavom.

Sada je bilo svetlije u hodniku. Ranjeni čovek više nije vrištao, samo je cvileo. Dva duga, tanka sečiva noža bez ručki ležala su na daščanom podu. Kiša je sprala krv sa njih, sa celog trema.

Tako čisto.

Berger je podigao pogled. U daljini, kola Hitne pomoći išla su prema kapiji velikog, zaraslog imanja. Tamo su već bila dva policijska kombija, a njihova plava svetla treperila su pored vozila dve konkurentske medijske kuće. Znatizeljni posmatrači počeli se da se okupljaju uz kordon. Kiša je sada samo sipila.

Spustio je pogled na stepenice trema, visokog gotovo dva metra, a onda je ponovo zakoračio u hodnik.

„Postoji podrum.”

„Znamo li to?”, reče Dir. „Nema podrumskih vrata.”

„Ne”, rekao je Berger. „Potraži vratanaca. S rukavicama.”

Navukli su plastične rukavice, raširili se, podigli roletne. Svetlost je prodrila, prelamajući se kroz vodu. Berger je izvukao krevet, odvuкао komodu sa fiokama u stranu. Ništa. Čuo je zvukove iz drugih prostorija, a onda konačno Dirin prigušeni glas iz kuhinje: „Dodi ovamo!” Pokazivala je na drveni pod pored frižidera. Mogao je da razazna nešto svetliji kvadrat. Iste veličine kao i frižider.

Zajedno su gurnuli frižider u stranu, nazad na svetliji kvadrat. Pojavio se ostatak operativne grupe, sada ih je bilo trojica. Pridružili su im se. U stvari, vratili su ga na svoje pravo mesto.

Između frižidera i šporeta bilo je tragova podnih vratanaca, ali bez ručke.

Berger je zurio u kvadrat. Kada bi se otvorio, sve bi se promenilo. Počelo bi pravo spuštanje u tamu.

Četiri muškarca naoružana raznim kuhinjskim priborom morala su da obiju vratanaca. Na kraju su počela da popuštaju. Berger ih je zaustavio kada su bila otvorena tek nešto više od decimetra. Lampom je obasjao ivice vratanaca, a Dir je provukla ogledalo koje je uhvatilo svetlost lampe. Nije bilo zamki. Obili su vratanaca uz tresak. Prašina se podigla odozdo. A onda je nastupila tišina.

Još tišine.

Berger je ponovo upalio lampu i mogao je da vidi neke stepenice. Skočio je dole s lampom i podignutim pištoljem.

Korak po korak, tama ga je ponovo preplavila. Lampa je sakrivala više nego što je otkrivala. Fragmentarni svet koji nije bio ništa drugo do

skućeni zidovi podruma i niska, napola otvorena vrata koja vode do nove tame, drugačije, a ipak u suštini iste.

Ono što ga je najviše pogodilo bio je miris. Što to nije bilo ono čega se pribojavao. I što mu je trebalo toliko vremena da ga odredi.

Čitav podrumski prostor bio je veći od očekivanog. Bilo je vrata koja su vodila u svim mogućim pravcima. Betonski zidovi, očigledno noviji od same kuće.

Vazduh je bio zasićen, kao da nije moglo više da ga stane. I nije bilo prozora, ni traga bilo kakvog svetla, osim pet svetlosnih zrakova koji su odbijali da miruju.

Miris je postajao jači. Mešavina. Izmeta. Mokrać. Krvi, možda. Ali ne i leša.

Ne i leša.

Berger je posmatrao svoje kolege. Izgledali su prilično potreseno dok su se raspoređivali po ograničenom prostoru. Berger je bio u najdaljem kutku s leve strane, obasjavajući lampom prostor. Tamo nije bilo ničega, apsolutno ničega. Pokušao je da zamisli raspored.

„Prazno”, reče Dir, čije se blede lice pojavilo iza jednih od vrata. „Ali ovaj miris mora da dolazi odnekud.”

„Ovaj podrum je asimetričan”, reče Berger, stavivši ruku na zid. „Postoji još jedna soba. Gde?”

Osvetlio je njihova lica. Bore od razmišljanja izgledale su dublje zbog ugla pod kojim ih je lampa osvetljavala. Krenuo je, a oni su ga pratili.

„Raširite se”, reče on sa jednog od ulaza. „Tražite duž levog zida. Razlike u boji, teksturi, bilo čemu.”

Vratio se u krajnju levu sobu. Beton je izgledao ujednačeno, ništa se ni na koji način nije isticalo. Berger je udario u zid, bio je to kratak, oštar aperkat. Plastična rukavica je pukla, a sa njom i njegovi zglobovi.

„Mislim da smo uspeli”, čuo je Dir kako odnekud izgovara.

Berger je protresao ruku i izašao. Dir je čučala u ćošku sobe zdesna, dok ga je jedan od policajaca osvetlio drhtavim zrakom.

„Ovde je nešto drugačije, zar ne?”, upitala je Dir.

Berger je pregledao zid. Ista boja betona, možda mala promena nijanse u pola kvadratnog metra u najdaljem ćošku. Čuli su se koraci koji se spuštaju u podrum. Kolega policajac pojavio se s udarnim ovnom u ruci.

Berger ga je zaustavio. Naterao ih je sve da upere svoje lampe prema promeni boje. Izvadio je mobilni telefon i slikao. Potom je klimnuo glavom.

Bilo je teško pristojno zamahnuti, soba je bila previše skućena, previše niska. Iako je čovek zamahnuo više nego osrednje, crni cilindar je odmah probio zid. Berger ga je opipao. Gipsana ploča, ništa više. Klimnuo je glavom, a ovan se još nekoliko puta zaljuljao napred-nazad, otvarajući pravougaonu rupu u zidu. Onda je udario u deo beton. Bez odgovarajuće opreme, rupa neće biti veća od ove.

Rupa u ponor.

Ogledalo koje su uvukli unutra nije otkrilo ništa osim tame. Berger je mogao da vidi da Dir zna da je to njen posao. Njoj bi to bilo najlakše da izvede. Okrenula se da ga pogleda. U očima joj je bio strah.

„Samo budi oprezna”, rekao je što je moguće nežnije.

Dir se stresla. Onda je kleknula, sagnula glavu i skliznula unutra, s neočekivanom lakoćom.

Vreme je prolazilo. Više vremena nego što je bilo potrebno.

Blesak užasa pogodio je Bergera. Osećaj da je Dir nestala, da ju je poslao u pakao bez ikakve sigurnosti.

Sekunde su prolazile bizarno sporo.

Tada se promolio jecaj iz otvora, uzdržano cviljenje.

Berger je zurio u policajce. Bili su bleđi, a jedan od njih očajnički je pokušavao da zaustavi drhtanje leve ruke.

Spustio se na kolena, duboko udahnuo i provukao se dole.

Unutar nepoznatog prostora video je Dir s obe ruke preko usta. Pogledao je prema drugom kraju sobe. Na podu i po zidu bile su mrlje, velike mrlje. Miris je sada postao smrad.

Ne, ne jedan smrad. Više različitih.

Kako je išao napred, njegovi čulni utisci dolazili su na svoje mesto. Ustao je, podigao lampu i prišao bliže.

Dir je stajala pokraj jednog zida. Jedan poseban deo prostorije, između dva podna potporna stuba od trulog drveta, privukao je njihovu pažnju, kao pozornica. Na betonskom podu, pored prevrnute kante, bila je velika fleka. A između stubova, na zidu, bila je još veća, gotovo iste boje, ali različitog porekla.

„Jebeno sranje”, reče Dir.

Bergerov pogled pratio je obrise fleke koja se širila po zidu. Miris mu je ušao u nozdrve. Čak i pored toaletne kante prosute po podu.

Dovoljno krvi da mu njen miris uđe u nozdrve.

S druge strane, krv se potpuno osušila. Nisu samo zakasnili. Previše su zakasnili.

Pogledao je zidove. Kao da su hteli nešto da mu kažu. Kao da su vrištali.

Dir je krenula prema njemu. Zagrlili su se, kratko, brzo. Stid može da dođe kasnije.

„Bolje da izbegnemo kontaminaciju”, rekao je. „Ti kreni prva.”

Gledao je njena stopala kako nestaju. Napravio je nekoliko koraka prema otvoru. Onda se predomislio. Vratio se do dva stuba i uperio lampu ka njima. Pronašao je zareze na levom stubu, zatim slične brazde na onom s desne strane, na tri različite visine. Pogledao je nadole, prema podu. Nešto je bilo zaglavljeno iza desnog stuba. Čučnuo je i izvukao sitan predmet. Bio je to zupčanik, veoma mali zupčanik. Pažljivo ga je pregledao.

Zatim ga je stavio u kesu za dokaze koja je bila gotovo jednako mala, zatvorio ju je i stavio u džep.

Izvadio je mobilni telefon i fotografisao potporne stubove iz različitih uglova. Okrenuo se prema osušenoj mrlji na podu. I to je fotografisao. Lampom je osvetlio zid koji je delimično bio poprskan krvlju. Napravio je još slika, čak i slike onih delova gde uopšte nije bilo krvi.

Sve je završio tako brzo da nisu imali potrebe da proveravaju šta je sa njim. Bio je tamo, provlačeći ruke kroz rupu, dopuštajući im da ga izvuku.

Krenuli su uz stepenice, izranjajući jedan po jedan na ošamućujuće svetlo. Izašli su na trem, kiša je prestala. Berger i Dir stajali su veoma blizu jedno drugog. Dišući slobodno.

Napolju je čekao veliki broj forenzičara, nestrpljivo cupkajući. Njihov gojazni šef Robin penjao se uz stepenice, ali srećom nije bilo drugih šefova, nije bilo Alana. Ranjeni policajac je otišao, kao i Hitna pomoć. Policijski kombiji su još uvek bili tu, plava svetla su bleštala. Ljudi iz medija sa kamerama i mikrofonom tiskali su se uz kordon, a broj posmatrača značajno je porastao.

Dok je forenzički tim ulazio u kuću iz pakla, Berger je pogledao u gomilu. Imao je neki čudan, prolazni osećaj. Skinuo je plastičnu rukavicu s leve ruke, izvadio mobilni i slikao, zatim je napravio još nekoliko fotografija, ali taj osećaj već je bio nestao.

Bacio je pogled na svoj stari roleks. Imao je osećaj kao da mu je nešto nepoznato oko zgloba, jer je menjao sat svake nedelje. Kazaljke su se polako pomerale unapred, i kao da je mogao da vidi mali genijalni satni mehanizam kako svaku sekundu otkucava iz ništavila. Onda se okrenuo prema Dir. Isprva mu se činilo da gleda u njegov sat, a onda je shvatio da joj je pogled fokusiran niže, da gleda u njegove šake, od kojih je desna barem delimično još bila pokrivena plastičnom rukavicom.

„Krvariš”, reče ona.

„Nije to ništa”, reče on, skidajući rukavicu. Napravio je grimasu.

Kratko se nasmešila i pogledala ga u lice. Pažljivo ga je proučavala. Previše pažljivo.

„Šta je sad?”, rekao je razdraženo.

„*Ponovo?*”, upita ona.

Mogao je da čuje kurziv.

„Šta?”, rekao je ipak.

„Kada smo ulazili u kuću, rekao si da je prekasno. *Ponovo.*”

„I?”

„Elen je naš prvi slučaj, zar ne?”

Nasmešio se. Osećao je kako se osmehuje. Delovalo mu je to pogrešno, tamo na tremu ispred carstva mrtvih.

„Drago mi je da čujem kako kažeš ’je’,”, rekao je.

„Elen nije mrtva”, reče ona.

Ali njen pogled se nije pomerio.

„*Ponovo?*”, ponovio je uz uzdah.

„Da?“, upita.

„Razmišljao sam više egzistencijalno“, rekao je i slegnuo ramenima.

„*Prekasno* je moj moto.“

Kiša je prestala da pada.

3

Nedelja, 25. oktobar, 19:23

„Upao si u zamku?”

Šef odseka Alan Gudmundson očigledno je odlučio da napravi parodiju na ukor. Bergeru se želudac okrenuo od te predstave.

„Da”, odgovorio je nevino, „taj prokleti mehanizam verovatno bi trebalo da se nazove zamkom.”

„To nije ono što sam pitao, svestan si toga.”

„Pa šta je onda bilo tvoje pitanje?”

„Zašto si, dođavola, upozorio jedinicu za brzo reagovanje da pazi na zamke?”

„Mnogo koristi je to donelo...”

„To nije poenta. Zašto?”

„Zato što kopile nije ostavilo nikakve tragove za sobom. Pametan je, to je sve. Dovoljno pametan i dovoljno opasan da napravi zamku za svoju napuštenu paklenu rupu.”

„Adresa je bila trag, zar ne?”, Alan je grmeo. „Kuća.”

Berger se zaustavio da ne kaže mnogo toga što mu je stajalo na vrh jezika. Pogledao je kroz prozor. Jesenja kiša se vratila i smrkavalo se. Veći deo tima već je napustio policijsku stanicu. Dir je još uvek bila tu, mogao je da joj vidi lice obasjano svetlošću ekrana kroz dva kišna prozora, postavljena pod uglom od devedeset stepeni. Okna su bila razdvojena pljuskom.

„Ne, Same”, Alan je urlao, neočekivano ratoborno. „Sad me lažeš.”

Berger je iznenada shvatio da je u tom trenutku mogao da zaspi. Mogao je da zatvori oči i dopusti da ga Alanovo kreštanje uspava.

Verovatno bi najbolje bilo da to ne uradi.

„Lažem?”, reče on, mahom kako bi sakrio svoju odsutnost.

„Sve dok su to bile samo male bele laži, bio sam spreman da pređem preko toga”, rekao je Alan znatno nežnijim tonom. Bilo je očigledno da se priprema za krešendo. „Ali činjenica da si počeo bezočno da lažeš svog šefa pokazuje da si podigao svoju teoriju zavere na jedan nov i opasan nivo.”

„Prerano si postao birokrata, Alane.”

„Skrenuo si s puta, i u pokušaju da to prikriješ, lažeš sopstvenog šefa. Da li misliš da je to održivo na duge staze?”

„Šta je trebalo drugačije da uradim?”, upitao je Berger slegnuvši ramenima. „Da *ne* odem na adresu? Da *ne* upozorim tim na potencijalne zamke?”

„Ovde je više reč o tome šta ćeš po svoj prilici da uradiš u budućnosti.”

„Da uhvatim serijskog ubicu?”

Alanov pažljivo pripremljeni krešendo splasnulo je u vidu dugog izdisaja koji je daleko nadmašio granicu uzdaha i sugerisao impresivan kapacitet pluća za čoveka njegovih godina. Verovatno nije popuštao nijednu cigaretu u svom životu.

Uz preuveličanu sporost, Alan je rekao: „Ubica ne postoji, Same. U najboljem slučaju postoji otmičar. Svake godine osam stotina ljudi nestane u Švedskoj, od kojih ogromna većina potpuno dobrovoljno. To je više od dvoje dnevno. Ne možeš samo da izabereš par tih dobrovoljno nestalih osoba i tvrdiš da ih je ubio serijski ubica kog niko drugi ne može da vidi. Isuse, mi čak ni *nemamo* serijske ubice u ovoj zemlji. Oni postoje samo u umovima korumpiranih tužilaca i preambicioznih policajaca. A preambiciozni policajci su još gori od korumpiranih tužilaca.”

„Ubica ne postoji?”, izričito upita Berger.

„Ne postoji žrtva, Same.”

„Nisi bio u tom podrumu, Alane. Kunem ti se, žrtve postoje.”

„Video sam slike. I razgovarao sam sa patologom. Krv je sasušena u različitim fazama, u različitim prilikama. I izgleda kao da ima više krvi

nego što je zapravo ima. Najviše tri decilitra. To nije dovoljno da bilo koga ubije.”

Berger je zurio u zid iza Alana. Bio je potpuno prazan. Onda je rekao: „Ako možda nije bila mrtva kada je premeštena, postoji mogućnost da još uvek nije mrtva. Ali biće.”

Kiseonik se zamrzava na minus dvesta osamnaest stepeni Celzijusa. Pošto i azot i argon, druge komponente vazduha, imaju nešto višu tačku smrzavanja, to znači da se vazduh zamrzava kada se kiseonik zamrzne. Tako da je moralo biti, makar samo nakratko, barem dvesta osamnaest stepeni ispod nule u kancelariji šefa odseka Alana Gudmundsona u policijskoj stanici u Stokholmu, jer nije bilo sumnje da je ta dva policajca delio blok smrznutog vazduha.

Na kraju, Alan je rekao: „Krvna grupa B negativna. Druga najređa krvna grupa u Švedskoj. Dva procenta stanovništva. Jedna od njih je Elen Saverger. Ali to nije bila jedina krv koju smo našli.”

Zamrznuti komad vazduha još je visio između njih.

Berger je i dalje ćutao.

„Bila je znatna količina A pozitivne grupe, što je zbunilo forenzičare”, nastavio je Alan. „Da li je to, kojim slučajem, tvoja krvna grupa, Same? Pronađena je na zidovima izvan ćelije i na podu unutar nje. Bilo je takode i delića kože.”

Alanov pogled spustio se niz Bergerovu desnu ruku. Ivice stola su mu skrivale šake. Alan odmahne glavom i nastavi: „Očekujemo DNK rezultate u oba slučaja, ali nam to zapravo ne treba. U oba slučaja.”

„Ona ima petnaest godina”, reče Berger, pokušavajući da ne podigne glas. „Ona ima petnaest godina i bila je tamo dole tri nedelje. U mračnoj, smrdljivoj jebenoj ćeliji sa kantom za sranje i samo povremenim pojavljivanjem umobolnika za društvo. Izgubila je mnogo krvi. Da li sam ja stvarno jedina osoba koja misli na đavola? A ovaj đavo nije neki naivni početnik, već je to radio ranije. Verovatno mnogo puta.”

„Ali to nije argument, Same. *Dokazi* su argument.”

„Dokazi vam ne padnu tek tako na pamet”, rekao je Berger. „Sakupljate dokaze tako što ne ignorišete tragove, tako što pratite nedokazane indicije, verujete svom osećaju, imate vere u svoje iskustvo. Na kraju,

tragovi se pretvaraju u dokaze. Alane, za ime boga, da li ćemo samo da sedimo i čekamo dokaze, da li je to tvoja vizija policijskog rada?”

„Kako to da nisi znao raspored?”

„Šta?”

„Nisi znao da tamo postoji podrum. Kako to?”

„Trag se pojavio vrlo iznenada, znaš to. Zamolio sam te da okupiš tim za brzo reagovanje. Elen nije trebalo da čeka ni minut duže nego što je potrebno.”

„Zamisli da je ona tamo sedela”, reče Alan. „Sa ispravnim planovima mogli ste odmah da provalite u podrum. Onda biste možda imali šansu da je spasite. Da su ona i počinilac bili tamo i sve se odvijalo na način na koji jeste, verovatno biste je ubili. Svojom sporošću i neznanjem. Svojim jebenim amaterizmom.”

Berger pogleda Alana. Po prvi put, pomislio je da je u pravu. I to mu je zasmetalo. Alan bi definitivno bio u pravu, da je ta pretpostavka bila ispravna. Bilo bi amaterski.

„Poslao nam je pozivnicu”, na kraju je promrmljao.

„Šta sad to pričaš?”, Alan uzdahnu.

„Sagledaj sve retrospektivno. Novi svedok odjednom, nakon skoro tri nedelje. Adresa na periferiji Merste, blizu šume, gde je neko ugledao mladu devojkicu u domu neženje kog niko ne zna. Mi koji smo bili na dužnosti, morali smo da delujemo brzo. A mnoge opcije nisu nam bile dostupne jer je bila nedelja. Primera radi, lokalna opština u Mersti nije uspela, uprkos mojim višestrukim naporima da ih ohrabrim, da pronađe bilo kakav plan kuće. Prva stvar koju smo pronašli kada smo stigli tamo jeste mehanizam – da, zamka – koji je daleko suptilniji od bilo čega što bi mogao da zamisliš. Jel’ tako, Alane?”

„Sečiva noža u nadlakticama. To *jesam* zamišljao.”

„Dve stvari. Prva: bio je namenjen policajcima, konkretno policajcima koji nose zaštitne prsluke – mehanizam je bio usmeren na bočnu stranu prsluka. Druga: ne u visini glave. Nije trebalo da bude fatalno, već da nas ismeje. Žestoki policajci za brzo reagovanje koji se preplašeni kotrljaju po podu. I sve je savršeno podešeno. Izgleda da naš čovek voli preciznost.”

„Ne verujem da si pitao kako je Ekman.”